

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Helyben:	Vidéken:	Dr. HEGEDŰS LORÁNT.	DEBRECZEN,
Egy hóra. 1 kor	Egy hóra. 1 kor. 50 Hll.	Kiadók és laptulajdonosok:	Piac-utca 49. szám.
Negyedévre 3	Negyedévre 4 - 50.	HOFFMANN és KRONOVITZ.	

Szegény nagyhatalmak

Debrecen, október 10.

Majd ha — már egy-két nap múlva — a véres ütközetek részleteit olvassuk, az aligha lesz oly megható, mint annak leírása, ahogy a nagyhatalmak híres demarche-a ma a Törökország ellen készülő Balkán államoknál megtörtént.

Olvassuk el, mielőtt a világtörténetbe jut: Megjelenik a szerb miniszterelnök két ur. Az egyik Ausztria-Magyarországot képviseli, a másik a végtelen orosz birodalmat. S hogy az az alig leírható hatalom, amelynek nevében beszélnek, még nagyobb legyen a két követ állama egész Európának, Francia országnak, Angliának és Németországnak megbízásából jár el. Egész Európa, a maga nagy gazdasági érdekeivel és a maga retentő fegyveres készütségével ott áll Pasics Nikola, a szerb miniszterelnök előtt. Hozzák az üzenetet: mondjon le Szerbia a háborúról, amely neki semminő hasznot se jelent. Pasics pedig felel, — a válasza körülbelül ennyi:

— Nagyon szép az uraktól, de sajnálom, már elkéstem . . .

Ugyanakkor két, hasonló hivatalban levő, hasonló hatalmat, erőt, diplomáciai súlyt képviselő ur tiszteletét teszi Bulgária kormányára előtt. A két államnak, amelynek követei, különös köze van Bulgáriához. Az egyik királyát adta neki, a másik pedig azt az

erőt, hogy a Balkán-államok között civilizációra és gazdasági haladásra az első legyen. Ausztria-Magyarország és Oroszország nélkül nem lenne Bulgária az, ami, — ennek a két államnak jóakaratu figyelmeztetésére csak kell hallgatnia. A bolgár kormány pedig azt mondja:

— Ma nem tudunk határozottat választani: talán holnap, igen, holnap bizonyosan.

Montenegró pedig be se várta a bejelentett diplomáciai vendégeket. Mikorra azok jöttek volna, egyserűen megüzenté a háborút. Ebből érthetnek a nagyhatalmak — kérdés nélkül is. Ő már benne van a háboruban; nála tehát fölösleges a demasírozás.

Az ember pedig elborzad, arra a gondolatra: három pötty állam így intézte el az osztrák-magyar monarchia és Oroszország közbenjárását. Ennyire fittyet hányt az aláhuzott figyelmeztetésre, amelyet valamennyi nagyhatalom tehát isten tudja hány dreadnought, hány százezer ágyu, hány millió katonával tettek! Az ilyen elutasításra kettő következhetik. Az egyik, hogy a nagyhatalmak ráütnek valamennyi kardjaikra és azt mondják:

— Mit? Olyankor, amikor valamennyiünknek egyéb gondjaink és bajaink vannak, a mikor én, Oroszország még a japán háborút érzem, én Franciaország, Marokkóba ölöm a milliárdjaimat, én, Németország és Ausztria-Magyarország egy esztendeje

küzdök a pénzdrágasággal, a tőkeszorulással, amikor az egész világon szaporodnak és súlyosodnak a gazdasági krízisek, akkor ti, tacsó-államok, háborút kezdtek, amivel a magatok és a hitelezőitek kárát öregbítették, nálunk a tőke nyugtalanságát fokoztátok? Hát majd . . .

Erre a „hátmajd“-ra egy olyan irtózatosszerű fenyegetésnek kellene következnie, amely mind a négy államot annak a veszedelemnek tenné ki, hogy fiatal állami önállóságuknak újra vége lesz.

Ez az egyik, a komoly elrettentés. A másik pedig ez: Megkapván a nagyhatalmak külügyminiszterek a demasírozó követek jelentését, szoborszerű arccal így szólnak:

— Uraim, megtettük, a mi tőlünk telet . . .

Aztán, — mindegyik a maga érdekei után néz és várja, hogy a nagy öldöklésben, amely megindul, mikor következik be oly fordulat, amely neki válik hasznára és amelyet talán elő is készített.

Szegény nagyhatalmak, — másként nem tehetnek. Most már ismerjük az értékét a tömegtelen millióknak, amelybe a „fegyveres béke“ Európa minden államának kerül; megtanuljuk becsülni a nagy diplomáciai szervezettel, amelyet az államok egymás között való egyetértésének ápolására tartanak fenn, ugyancsak drága pénzen; az uralkodói találkozásokról jelentőségét és annak az elméletnek igazságát, hogy ma már legfőleg azért viselnek háborút, hogy exotikus területeket be-

LEGSZEBB KALAPOK FEKETÉNÉL.

Utolsó szavak

Irta: Georges Delaw.

Ezen a reggelen együtt mentünk el, Gustave Vasseur, Pierre, a korcsmáros és én Mortehanba, egy az erdő másik oldalán fekvő helyre.

Özvegy Rogerné, akinél iskolai szünidőmet töltöttem, másnapra tüzte ki leánya esküvőjét s azzal bizta meg Pierret, hogy menjen el unokafivéréhez, Valentinhez, hogy jöjjön el a bátra s hozza el magával hangszert is.

Valentin a környék legjobb accordeonjátékos volt és ez sokat jelentett ezen az ardenessi vidéken, ahol az öt éves gyerekek már önmaguknál jóval nagyobb hangszereket játszottak a Braban-connet.

Felajánltam Pierrenek, hogy elkísérem, kellemes utat reméltem ennek a nagy fiúnak társaságában. Ő is, mint a többi falubeli, a fölére huzta a kalapját, szinte fakeménységű mellényt viselt s szinte tapadó nadrágot, ami úgy hatott, mintha tulságosan nagy lába lenne beesett melléhez és rövid felső testéhez.

Tehát elindultunk. Gustave Vasseur elől haladt, lassu mozgású, szomorú arcú ember volt, néha-néha kivette a pipát a szájából s szólt: — Itt haladt el az őz . . . — Ime,

itt futott keresztül a nyul . . . — s aztán fanyerge-kék szemével az arcunkba nézett.

Én nagyon szerettem az erdészek társaságát. Ott, ahol én nem látok egyebet keskeny mesgyénél, a legkisebb jel is egész történeteket mond el nekik. — Különböző ez az erdő egy kissé az övé is volt: huszonöt éve lyukgatták már szeges cipői annak talaját.

Két órai ut után egy hallgatag patakon haladtunk keresztül, néha-néha egy-egy madár elnyujtott kiáltása hallatszott, aztán előtűnt az anya, ahová igyekeztünk, a házfődelek fölött kék füst gomolygott, három-négy házról állott, melyeknek nagyobb volt a tetjük, mint a falazatuk. — A határnál igen gyakran találni ilyen kis házcsoportozatokat, amelyek félig-meddig tanyát képeznek, félig pedig korcsmát, vagy dugárusok menedékhelyét.

Valentin éppen halászni volt, türelmeskedniünk kellett s egy pohár bort kértünk magunknak. Szinte álombeli korcsma volt ez, nagy, nyitott tűzhellyel, amely az embert arra indította, hogy sajnálja a tél elmúlását, a tetőről egész füstölt oldalasok lógtak alá s a falon muzsikáló óra ketyegett s színes papírképek bámészkodtak le ránk. De mialatt Valentiné „péket“-et öntött poharunkba, én valami különös neszre lettem figyelmes, a

mely az alkov felől jött a kékvirágos fehér függönyök möggül.

Már előbb észrevettem egy kis madarat egy kalitkában, piszkos tollu, mozdulatlan állatka volt és folyton az ablak felől legközelebbi sarokba húzódott. Onnét nézett ki az erdőre. De ez a madár nem okozhatta a zajt. Ez a különös nesz a fityülés és sziszegés és rekes krakogás közt volt, de leginkább a halálhörgéshez hasonlított.

Egyszerre mindhárom kérdőleg néztünk egymásra: Pierre pedig már nem mosolygott.

— Beteg valaki önöknél? — kérdezte Gustave.

— Igen, az anyánk nem jól van. Már nem huzza soká. Tudja, Gustave ur, az ő korában! Az isten jót tenne vele, ha magához szólítaná már!

Igaz, már hetvenhét esztendő volt szegény, de mégis végigjárt bennünket a hideg. De mivel gyomrunk üres volt s Valentin egyre késett, az asszony egy üstöt állított a tűzhelyre s tizenkét tojásból rántottát süített nekünk. Ezalatt a hörgés egyre tartott s Valentin néha félbehagyta munkáját s fel-fel-támasztotta betegjét. Mindhárom zavarban voltunk.

Végre, hogy éppen valamit mondjon, megszólalt Pierre:

vonjanak a civilizációba és a gazdasági fejlődésbe. De céltalan vérontásokat, mint a barbár múltban, már nem tűr el az európai szellem.

Látjuk, mennyit ér mindez. A háborúnak hozzánk közel kigyuladt máglyái világítják meg s a harcátér ágyuinak dübörgésétől meginog itt is a talaj a gazdasági életben. De ha belépusztulunk is, tanui lehetünk a fenséges látványnak: őt, a világ erejét képviselő nagyhatalom sorompóba áll a békéért, — és Nikita, a kecskepásztorok cárja, belerugja bocskoros lábával Európát a háboruba . . .

A görögkatolikus püspökség

Zichy János gróf leirata Debrecenhez

Kevés közkérdés van ma, amely oly sok irányban mozgatná meg az embereket, mint a hajdudorogi görögkatolikus magyar püspökség dolga. Különösen pedig e kérdés ama része, hogy a püspökség hol legyen. E kérdésbe legutóbb beleszólt Debrecen város törvényhatósági bizottsága és pedig oly határozatot hozva, hogy amennyiben Hajdudorog a püspökség székhelyének megállapításánál mellőztetnék, akkor Debrecenben kívánja a püspökséget létesíteni s a szükséges áldozatokat meghozza.

E határozat folytán most nagyjelentőségű fordulat állott be. — A kultuszminiszter ugyanis leiratot küldött Debrecen városához és ebben olyan kijelentéseket tesz, amelyek arra engednek következtetni, hogy a miniszter komolyan foglalkozik Debrecennek általánosságban történet állásfoglalásával és hogy a püspökség Debrecenben föllállításának minden jogos reménye megvan.

Ez a miniszteri leirat a következő:

4213-1012. eln. szám.

A Törvényhatósági Bizottságnak
Debrecen.

Folyó évi szeptember hó 11-én 391. sz.

— Félice, ugy-e, most olcsóbbak lettek a tojások?

— Bizony, két sounál olcsóbban most se kapod meg — felelte ő. — A tyukok nem tojnak.

Pierre visszakapta paraszt hidegvérűségét.

— Eh, én tudom ezt a dolgot, aztán meg mi nem is vagyunk idegenek — mondta. — Tudom, hogy a patika is sokba kerül. De bizony, egy souval nagyon jól meg van fizetve a tojás manapság!

E pillanatban megszűnt a panaszos nyögés a másik szobában s egy csontvázszerű kéz fogódzott belé a fehér függönyökbe, egy sirontuli arc jelent meg az így okozott nyílásban s a haldokló összes megmaradt erejével bekiáltott:

— Egy sout egy tojásért! Egy sout egy tojásért! Amikor néha huszonöt sout is kapunk tizenkettőért a városban! — Egy soul! Soha! —

De többet nem birt mondani. Feje visszahanyatlott a párnára. Mindannyian az alkóv felé siettünk. Valentinné ráhajtolt anyjára s anyja kezeit keresztbe tette a mellén. Meghalt.

a. kelt iratában a bizottság közölte velem azon határozatát, mely szerint abban az esetben, ha Hajdudorog, mint székhely eljuttatnék, Debrecen szab. kir. város nemzeti, gazdasági és kulturális jelentőségénél fogva a gör. kat. magyar püspökséget Debrecenben kívánja felállítani és hogy erre a célra kész a megfelelő anyagi áldozatot is meghozni.

Idevonatkozólag értesítem a Bizottságot, hogy az új gör. kat. püspökség székhelye gyanánt Ő Felsége legfelsőbb elhatározásával és a pápai bullával már meg lévén határozva, a fenti igény és ajánlat *esetleg megindítandó tárgyalások alapjául csak oly feltétel alatt volna figyelembe vehető, ha Debrecen szab. kir. város részéről az ezen célra ígért anyagi áldozat közelebbi, konkrét alakban terjesztetik elém.*

Budapest, 1912. október hó 3.

Zichy.

A miniszter tehát, aki most ismételtén érezteti jóakarátát Debrecen városával szemben, leiratában világosan rámutat arra, hogy a székhely megváltoztatásának lehetősége megvan. Ez esetben fenyegeti Hajdudorogot az a veszedelem, amelynek bekövetkezéséért Nyiregyháza oly erősen harcolt és harcol még most is, hogy a székhelyül más várost, talán éppen Nyiregyházát jelölje ki.

A székhely kérdésében már számtalanszor kifejtettük álláspontunkat, amely szerint a püspökségre egyedül Hajdudorog méltó. Hajdudorog volt az, amely évszázados küzdelmek során, igen sokszor magára hagyva küzdött, harcolt, áldozatokat hozott és kivívta a sikert. Elévülhetetlen és elvitázhatatlan érdemei olyan történelmi jogokat teremtettek meg számára, amelyek kizárnak minden konkurrenciát a püspöki székhely kérdésében vele szemben. Nem tartottunk és nem tartunk semmi érvtet elég erősnek, amelyet Hajdudorog ellen fölhoznak, éppen azért helyeseltük azt a lojalitást, amely Debrecen városának határozatában megnyilvánult, amikor kénytelen volt a székhelyért maga is ajánlatot tenni.

Mert kénytelen volt. Azt Debrecen soha sem engedheti meg, hogy a görögkatolikus magyar püspökség elragadtassék a hajduk földjéről, már pedig ez a veszedelem fenyeget, ha az érdemek és a történelmi jogokon fölül érvényesülnek a kérdés elbírálásánál. — Ezért kellett a maga súlyos szavával és nemzeti, kulturális és vagyoni tulsúlyával beleszólnia a kérdésbe.

Kétségtelen, hogy Debrecen városa minden tekintetben magasán fölül áll a versenyző városokon. Az is kétségtelen, hogy az új püspökségnek oly nagy nemzeti jelentősége van, — mutatják a román fölajdulások és intrikák — hogy e most említett szempontok a kormányánál súlyosan esnek a mérlegbe. A magyarság, kulturális készségek — egyetem, közép és alsó iskolák egész serege áll rendelkezésre — szempontjából püspöki székhelyül Debrecen városa predestinálva van. —

Bizonyos, hogy a kormány örömmel is helyezné ide a püspökséget s hogy Debrecen város közönsége örömmel fogadja azt. A közgyűlésnek, amely legközelebb foglalkozik ezzel a kérdéssel, alig lesz más határozata, mint a konkrét javaslatot, amely Debrecenhez méltó lesz, megteszi.

De ugyanakkor újra és újra lojálisan

kell vigyázni azokra a nagy érdemekre, amelyek Hajdudorogot — szerintünk — a püspökség székhelyéül való kijelölésre érdemessé teszik.

A föltett kérdésre azonban felelni kell, Debrecen kijelentette készségét, e készséget állania kell.

Az új nyugdíj-törvényjavaslat s a tanárság

Irta: Fülöp Béla tanár.

III.

A tanítás s nevelés munkáiban azok az apró — nem szentek — hanem kis szárnyatlan angyalok, kik később kamaszokká, majd — legalább a saját szemükben — legényekké vedlenek át, bizony nagyon hasonlítanak ahhoz a kis féreghez, a szúhoz, mely megőrli sokszor nem is észrevétlenül a legkeményebb fát is. Az államnak s minden fentartó testületnek gondoskodnia kell tehát magának arról, hogy ez a nevelő, tanár munkaképtelenné válván, hiányt ne szenvedjen s esetleg korán elárult családja megélhetésében, a jövő élethivatásra való előkészülésben tőle, akinek szolgálatában dőlt ki a családfentartó, megfelelő s szükséges kárpótlást kapjon. — A szolgálati viszonylatnak ilyen módon való megvalósítása egyedül méltó egészséges szociális érzékkel bíró társadalomhoz. Tanulhatna ebben az állam s a társadalom sokat a kath. egyháztól, melynek szolgáló munkásai soha hiányt nem szenvednek. Akinek szolgálatában erőnkét feláldoztuk, — nem irázis ez, — az épp úgy szeresse szeretetteinket, mint mi szeretjük őket. Legyen apjuk atyjuk helyett. Ez a kötelességérzet ma már, mikor szociálisabb a gondolkozásunk, az igazság erejével bír.

Itt gondoskodni kell azonban a köz érdekében, hogy a munkaképtelenség határa lehetőleg kitolassék. Erre való lesz az a szigorú szolgálati szabályzat, hogy ne szabadjon a középiskolai tanárnak heti 18 ónánál többet tanítani, sem a maga intézetében, sem másban, éppugy ne foglalkozhassék kenyérkereső munkával az iskola falain kívül sem. A maga iskolája felvirágoztatásának s a tudományak, irodalomnak éljen akár alkotva, akár magának gyűjtve szellemi kincseket, mindig az ifjuság táplálására s a köz javára. Olyan légkörben éljen tehát szelleme, mely az ideálok szolgálatára dagasztja keblét.

De az ifjuság lelke töretlen talaj. Nem elég a tudomány s művészetek bőséges ismerete. Keil, hogy az ifjuság lelkén mindig acélos, friss energiák dolgozzanak, valóságos acélező energia-füirdőbe kell szellemét bemártani, míg végre sebezhetetlenné válik a nagyvilágban rátámadó hazugság, gonoszság s erkölcsi rutság ellenében. Ez energia-füirdőket az öreg kor már nem adhatja. Bizonyos koron túl — 60-at gondolok — senki se taníthasson már. Itt persze csak általános szabványt lehet felállítani, hisz vannak a 60-on túl is fiatalos erejű férfiak. — Bizonyos azonban, hogy a gyöngye öregkor, általában nem iskolába való. Hiába, a bibliai Elizeus csufolódo gyermekei, sajnos, még ma sem veszték ki a föld színéről.

Sőt nagyon üdvös lenne, ha az idősebb tanárok óraszámát a 18-nál is alábbra szállítanók. Elég volna egy, a hatvan felé közeledő professzornak fél óraszám is. mert a tanítás, ez a sajátos iskolai aether, nagyon pusztítja a legtöbb szervezetet. Nem tartozik ide annak okaival foglalkozni.

Csak egy pár statisztikai adatot hozok fel, úgy, amint találomra a sokból kimarkoltam. Az elmúlt iskolaévből 59 halálesetet bönésztem össze ugy nagyjából. Ebből a

Holnap szombaton nyílik meg a pazar fényvel berendezett **EMKE kávéház** Petőfi-tér 7. volt Hajnal-mulató.

számból 26-an haladták meg a hatvan évet, 34-en innen maradtak. Ez 58 százalékot jelent az utóbbiakra s 42 százalékot az előbbiekre nézve. Hányan lettek e mellett munkaképtelenné! Ép ezért humánus s mint főntebb szó volt róla, szociális igazság, hogy a harminc évi szolgálatban működő mai tanárok is kapják meg az új nyugdíj kedvezményét, ha akár kidőltek a munkából idő előtt, akár pedig elérték 60-ik életévüket.

Miután pedig az állam érdekeit — a köz javát — szolgálják a nem az ő közvetlen felelőssége alatt álló tanerők is, részesítse vagy részesítse ezeket is mindama támogatásban s jogélvezetben, amikben az államiak részesednek. Így is lehet államosítani. Különös, hogy míg kongrua-kiegészítést az államtól minden falu papja kaphat, a tanárság, melynek munkája nem kisebb fontosságú a maga helyén, valóságosan kasztozokra fog lassan szakadozni a családi pótlék s új nyugdíjtörvény következtében.

Van azonban még más mód is a fentiek mellett a 35 esztendei szolgálat körülbástyázására s megkedveltetésére. — A kiválóbb érdemi professzorokat igazgatói s főigazgatói címmel s illetékkel is kitüntetheti az állam, anélkül, hogy őket közvetlen iskolai munkájuk mellől elszólítaná.

Ezek volnának szerintem azok a módok, melyekkel a 35 éves szolgálat mellett a tanári status életenergiáját védeni, konzerválni s emelni lehetne. A mai viszonyok, a folytonos erőltetett menetelés a kenyérkeresetben vagy a gyümölcsöző nevelés s tanításnak a rovására megvagy az egészség roppan össze időelőtt vagy mindkettő bekövetkezik.

Takarékoskodni kell a tanárság életerejével, növelni s konzerválni. Ez a jövőendő jó iskolának föltétele. De a szolgálati viszonyok reformálása nélkül a 35 esztendei szolgálat behozatala nagyon rossz lesz még üzletnek is, nemhogy kulturpolitikának jó volna.

A hadsereg harcképessége

Nyilatkozat az új költségekről

A közös miniszteri értekezlet tegnap kimondta hogy a föltétlenül szükséges kiadások fedezésére a költségek megszavazására javaslatot terjeszt a delegációk elé.

A költségek megszavazása elől a magyar kormány sem térhet ki, mert ezt a mai igen komoly helyzet sem engedi meg. Természetesen azonban az ellenzék tudva a szükségességet e megszavazást, az új költségeket mégis alkalomnak használja föl párt-szemponctokból eredő támadásokra.

Ezekre vonatkozóan egy kiváló politikus így nyilatkozott fővárosi munkatársunk előtt:

— Az osztrák-magyar monarchia külpolitikájának végső célja, hogy a Balkán bonyodalmak lokalizálásával Európa békéjét megóvja és tekintélyének súlyával a Balkán államokat is visszatartsa a balkáni statusquo nak veszedelmes megváltoztatásától.

Ezt a célját a monarchia csak úgy érheti el, ha állásfoglalásának és szavának egy hatalmas és erős hadsereg ad súlyt. Ennek a nagy szempontnak a méltánylása vezette a magyar kormányt, amikor a hadügyi követelések közül kiméltlenül törölte ugyan mindazt, amit elhalaszthatónak talált. És viszont megadta azt, amit a hadsereg harcképességének érdekében szükségesnek ítelt.

A jelen viszonyok között a kormány nem csak abban látta a maga felelősségét, hogy

az országról újabb terheket elhárítsa, hanem abban is, hogy a béke fentartásának érdekében minden lehető megtegyen, mert a legdrágább béke is még mindig olcsóbb, mint a legolcsóbb háború.

A béke fentartásának pedig ezidő szerint leghathatósabb eszköze egy imponálóan felfegyverkezett hatalmas hadsereg.

Olcso dícsőségekre pályázik az ellenzék, mikor a hadicélokra engedélyezett kiadásokért a kormányt támadja. Ha a koalíció volna kormányon, felelősségének érzetében szintén hozzájárult volna az elengedhetetlenül szükséges beruházásokhoz, aminthogy tudvalevően az annexió idején nem csinált sem a Wekerle-kormány, sem a koalíció semmiféle nehézséget a szükséges hadikiadásokhoz való hozzájárulásban és körülbelül kétszáz-harminc milliónyi összeget bocsátott rendelkezésre. Ennél messzebb pedig a jelenlegi kormány sem fog menni.

SZERBIA HADÜZENETE

Terjed a háborus veszedelem

Véres csaták a határon

A balkáni veszedelem terjed. Ma már Szerbia is megüzente a háborút s készen lehetünk arra, hogy a legközelebbi órákban már Görögország, végül Bulgária is megüzene a háborút, amely a teljes balkáni fölfordulást jelentené már.

Egyébként véres összeütközések is voltak, az első lövések elhangzottak, az első halottak már megkezdték a háború borzalmait Európa elé varázsolni.

A mai eseményekről a következő táviratok számolnak be:

TÖRÖKORSZÁG IS PROKLAMÁLJA A HÁBORUT.

Konstantinápoly, október 10.

A mozgósítás teljes befejezése után Törökország proklamálja a háborút. A csapatok fölvonulása szakadatlanul tart. A lelkesedés leirhatatlan. Drinápolyból a német katonai instruktorok behozták családjaikat Konstantinápolyba. A szaloniki zsidók két zászlóaljat állítottak ki. A montenegrói határon heves csatározások folynak. Győzelmi hírek érkeznek, amelyeket nagy ujjongással fogadnak.

Konstantinápoly, október 10.

A török hadsereg mozgósítása véget ért. A csapatokat egymásután a határok felé tolják. A városban nagy örömet keltett az első győzelmek híre. A lelkesedés igen nagy.

Belgrád, október 10.

A porta jelentékeny haderőket központosított Szerbia déli határain. A szerb hadüzenet után Ortsepolje környékén összeütközéseket várnak. Mindjárt a határátlépés után szerb komitébandák nyomulnak be O-Szerbiába és Novibazárba.

OROSZ PRÓBAMOZGÓSÍTÁS.

Pétervár, október 10.

Félhivatalosan közlik, hogy az Oroszország mozgósításáról szóló elterjedt hírek

alaptalanok. Nem mozgósításról, hanem próbamozgósításról van szó, amely be van fejezve és a tartalékosokat már szabadságot kaptak is.

SZERBIA HADÜZENETE.

Zimony, október 10.

Az orosz és az osztrák-magyar követ ismételen felszólította Pasics miniszterelnököt, hogy Szerbia demobilizáljon. Pasics erre kijelentette, hogy ez lehetetlen és Szerbia legkésőbb szombaton, ultimátum nélkül megüzene Törökországnak a háborút.

Zimony, október 10.

Tegnap éjjel a szerb kormány minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározta, hogy ma délben üzeni meg a háborút.

Bécs, október 10.

A delegátusok körében az a hír van elterjedve, hogy a balkáni államok még ma megüzene a háborút Törökországnak.

A TÖRÖK HADIKINCS.

Konstantinápoly, október 10.

A pénzügyminiszter egyetlen napon a hadi költségek fedezésére négy millió fontot bocsátott a hadügyminiszter rendelkezésére, a katonai póthitelből. Miután a tízedek is bőven folynak be, a kormány nem gondol hadikölcsönre. A hadügyminiszterium különben elrendelte, hogy a hadiadókat sürgősen szedjék be, amiből mintegy 8000 font bevételt remél.

BOYKOTT!

Belgrád, október 10.

Itt kimondták a magyar, az osztrák és a német árukra a boykottot. A mozgalom élén állók szófiai kereskedőkkel léptek érintkezésbe.

A MONARCHIA.

Bécs, október 10.

Ausztria-Magyarország külügyminisztere még mindig nem adta fel véglegesen a reményt, hogy sikerül az általános Balkán-háborút elkerülni. A monarchia és Oroszország egyrészt, Németország és Anglia másrészt mindent elkövetnek, hogy a Balkán államokat észretérítsék és figyelmeztessék, hogy a háborúból semmi hasznuk nem lehet, hiába álmódoznak területnagybodásról. Hír szerint holnap újabb demarche következik, amelyet a nagyhatalmak képviselői együtt tesznek meg a Balkán államokban.

A BERÁNAI ÜTKÖZET.

Konstantinápoly, október 10.

A hadügyminiszterium a következő közlést teszi közzé a Berána mellett történt harcokról: **A harc igen heves és még tart.** Az albán önkéntese kBerána elé értek, amelyet a montenegróiak körülzárva tartanak. A hadügyminiszterium közli továbbá, hogy a bolgár, szerb és görög határon kisebb bandaharcok vannak.

A GYUJTOGATÓ MONTENEGRÓIAK.

Cattaró, október 10.

Bojánától északra minden falu ég, fölgujtották a montenegróiak. A nép rémülten menekül Scutari felé. Samristi határmenti helységbe sok török sebesült jött s hírül hozta, hogy a montenegróiak az asszonyokat, gyermekeket agyonverték.

Csipkét,

harisnyát legolcsóbban kizárólag csak a

Csipke-áruházban

vásároljunk
Kérem a címre ügyelni!
SA S-U. 4.

ber 11.

mekre, a
nk — a
sre érde-elni kell,
készséget

vvaslat

a azok az
szárnyat-
ká, majd
gényekké
tanak ah-
y megőrli
eményebb
rtó testü-
gának ar-
aképtelen-
setleg ko-
en, a jövő
tőle, aki-
dfentartó,
kapjon. —
ódon való
gészséges
hoz. Ta-
dalom so-
gáló mun-
k. Akinek
— nem
szerettein-
en apjuk
t ma már,
isunk, aza köz ér-
g határa
az a szi-
ne szabad-
18 ónánál
ntézetben,
massék ke-
lain kívül
tásának s
akár al-
lemi kin-
ra s a köz
át szelle-
dagasztjaalaj. Nem
őséges is-
tén mindig
valóságos
lemét be-
é válik a
g, gonosz-
z energia-
m adhatja.
ndolok —
ze csak ál-
hisz van-
férfiak. —
ge öregkor,
a. a bibliai
s, még maaz idősebb
bbra szállí-
felé köze-
mert a ta-
r. nagyon
em tartoziklatot hozok
l kimarkol-
halálesetet
Ebből affi-tér 7.
Hajnal-
ató.

Scutariban 17.000 török és 7000 mohamedán albán készen áll a védelemre. A mirditák semlegesek, a malisszorok ingadozók. A török katonaság lázas sietséggel építi az erődöket.

VÉRES ÜTKÖZET.

Konstantinápoly, október 10.
Korzakol és Kalova községek közelében véres összeütközés volt a törökök és montenegróiak között, amely a törökök győzelmével végződött. Sok halott és sebesült maradt a csatatéren.

HARC PODGORICÁNÁL.

London, október 10.
Podgoricából jelentik tegnapi kelettel: A montenegrói hadsereg ma délelőtt a háborút a Podgoricával szemben lévő megerősített török állás elleni támadással kezdte meg. — Négyórai tűzérési párbaj után a törökök elvonultak a plainicai magaslatokról és a montenegróiak előnyomultak, hogy Beacsics helységet megtámadják. Délután török erősítések érkeztek. Harc fejlődött ki az egész vonalon. A harc még nem ért véget.

AZ ELSŐ VERESÉG HIRE.

Cettinje, október 10.
Az első vereség híre egész Montenegroban nagy lehangoltságot keltett.

A KIRÁLY A HÁBORURÓL.

Bécs, október 10.
A Neue Freie Presse ma reggeli száma írja a következőket:

A király az elmúlt napokban két előkelő pénzügyi kapacitást fogadott. Az audiencia közben a király utalt a mostani mozgalmak időkre, mire a két ur azt a reményét fejezte ki, hogy az uralkodó bölcseségének sikerülni fog fentartani a békét.

Öfelsége így válaszolt:

— Ich allein kann es nicht machen.
(Egymagam nem vagyok rá képes.)

A király ezután tájékoztatta magát a pénzpiac helyzetéről és különösen a bécsi intézetek állapotáról.

A HARCIAI PÉTER KIRÁLY.

Belgrád, október 10.
Péter királynak ma adták át a szkupstina főiratát. Péter király ez alkalommal a küldöttség előtt igen harcias beszédet mondott. A harcias hangulat kifolyása az is, hogy Magyarország ellen boykottot hirdetnek és két magyar újságíró kiutasítottak Szerbiából.

Belgrádi hírek szerint a balkáni államok hadi proklamációjukat négy nyelven szerkesztik meg és azután küldik szét Európában.

SZERBIA HADIZENETE.

Belgrád, október 10.
Egy új szerb lap a Balkán azt írja, hogy a kormány utasította konstantinápolyi követét, hogy a portának adja át ama jegyzékét, amely szerint Szerbia megszakít minden összeköttetést és érintkezést a portával, helyezze a szerb alattvalókat Oroszország védelme alá s azonnal utazzon el. Ez tehát hadizenet.

BULGÁRIA MÉG VÁR.

Róma október 10.
Az olasz lapok interjúkat közölnek Szófiából, amelyek szerint Bulgáriát igen meglepte Montenegro hadizenete. Bulgária és Görögország megvárja a megkezdett eszme-

csere eredményét és a nagyhatalmak újabb nyilatkozatát.

Szófia, október 10.

A mozgósítást teljesen befejezték s a főhadiszálláson várják a vezérkar megérkezését.

AZ ALBÁNOK A GÖRÖGÖK ELLEN.

Konstantinápoly, október 10.
A Daily Chronicle-nek jelentik Konstantinápolyból: A görög jegyzék, mely a diplomáciai viszony megszakítását jelenti, már készen van a görög követségen, de a követ még nem kapott utasítást, hogy átadja a portának. Az átadás legkésőbb pénteken fog megtörténni. Azt hiszik, hogy a görögök le fogják törni Epiruszba. A janinai albirónak kijelentették, hogy a törökök segítségével nélkül vissza fogják venni őket.

A NYOMORULTAK

A RENDŐRSÉG ELŐSZOBÁJÁBÓL

A bűn és a nyomor egy emlőn táplálkoznak. Dajkájuk a szegénység. Ebből növekszik árrá a nyomorultak légiója. Fialatnők és elaggott koldusok vegyesen állanak sorokban és kin és szenvedés hallatszik, ahol elhalad a megtépett, reményevesztett emberek sorhada. Ugy reggelenként tucatszámra látjuk őket Komlóssy Pál dr. rendőrkapitány előszobájában várakozni s mondhatjuk — kevés kivétellel — újra és újra megjárják az utat, mely innen a kórházba, vagy az ügyészségre vezet.

Néhány arcképet a mai felvételtől itt adunk:

AZ ÖREG SNÁJDER.

A jó hatvanas éveket járja. Kopaszodó homloka fölött még mindig elég dusak az ezüstös fürtök, melyek hosszú körszakálába kapcsolódnak. Arca szinte gyermekesen derült, látszik, hogy sohasem viaskodott az élettel. Hagyta, verje a sors, tépie a megpróbáltatás. Igényei sohasem voltak, csak annyit dolgozott, amennyi feltétlenül szükséges volt a máról-holnapra való megélhetésre. Egyszer megpróbált ugyan talpra állani, megnősült, de mert sem gyermekei nem származtak a házasságból, sem pedig szerencséje nem volt az önállóság körül, arról is lemondott s csak mint foldozó szabó kereste kenyerét Hajduhadházon Kiss Gábor. Akit ma kolduláson ért egy rendőr és ezért állította elő a rendőrkapitányságon.

— Éhes voltam, uram, és ezért mentem be az egyik házba egy kis szalonnát kérni! — mentette magát a koldulás vádjára alól.

A rendőrkapitány hazatoncolását rendelte el. Egyben kitanította, ha még egyszer koldulásra érik, már súlyosabb következmények szakadnak rá.

— Sok jó emberem van itt Debrecenben, ezeket akartam meglátogatni. Hátha kapok egy kevés munkát?!

A ruhája csupa folt, de olyan tiszta, hogy becsületére válnék egy gavallérnak is. Először botlott, talán utoljára is. Apostol néha jár a börtön küszöbén . . .

EGY VITRIOLOS HÖSNŐ.

Megirtuk hónapok előtt azt a vitriolos drámát, mely a Piac-utcán játszódott le, ahol Hincz Erzsébet kávéházi felirónőt egyik vetélytársnője a maró folyadékkal úgy ön-

tötte le, hogy csaknem a szeme világát vesztette belé. Több hétig nyomta az ágyat s a mikor felgyógyult, az arcán az égési sebek, mint az átok bélyegei maradtak és látóképessége is alaposan megrongálódott. — Már csaknem fél éve, hogy túl van a veszélyen, de a fekete szemüveg még mindig ott a szemén, alig is kerül le onnan.

A rendőrség ügyében a vizsgálatot lefolytatta, melynek végeztével a botrány hősnőjét barátjával, Balogh Gyula boltiszolgával együtt a városból örök időkre kitiltották. Ma délelőtt azonban ügyének törvényszéki tárgyalása volt kitűzve s erre Hincz Erzsébet anélkül jelent meg, hogy érkezését a vasúti állomás rendőri kirendeltségének bejelentette volna. Így egy rendőr előállította s a regényes hölgy olyan drámai jelenetet rögtönzött a rendőrségen, hogy elsőrangú színésznőnek is becsületére vált volna.

— Meg kell örülni! — ordított histerikus görcseiben. Hisz én nem csavarogni jöttem, hanem ügyem tárgyalására.

— Akkor miért nem jelentkezett az érkezésnél?

— Mert még ma vissza akartam utazni.

— És miért nem tette ezt?

— Mert ki akartam magamat aludni. — Aztán „völegényem“, Balogh Gyula is ki van tiltva, mégis visszatért a városba!

Igaza volt. Balogh Gyulának, kinek az édesanyja évtizedek óta debreceni lakos, a rendőrség ideiglenesen megengedte a visszatérést. Ma estefelé már ott is járt a fogháznál, ahol szeretője az egy napi börtönt üli le, amiért a tilalom dacára engedély nélkül visszatért. Látni akarja a nőt, aki miatta lett nyomorék . . .

A TERHELTSÉG GYERMEKE.

Az apja favágó. Az édesanyja vak koldus. Ez keresi a kenyeret. Mert a favágó elissza minden krajcárját, amit verejtékes munkával keres. Persze, csak hébe-hóba, ugyanis havonként több hétig a debreceni rendőrség fogházának lakója, ahová legtöbbször részegen kerül s mint visszaeső bűnös, közcsendháborítás miatt több hétig marad Orosz László favágó.

Ifjabb Orosz László tehát már terheltlen született a világra. Külső és belső organizmusa a hülyeség visszaható állapotát mutatja. Részegen került elő valamelyik külsőségre, amerre hazafelé tartott. Állítólag le részegítették.

— A gazdám részegített le! — fakadt sirva a rendőrségen.

— Melyik gazdád?

— A házigazdám.

Aztán előadja, hogy csomagok hordásával keresi kenyerét s keresetével vak anyját támogatja.

— Az apám mindig részeg, most is benn van a rendőrségen. Szegény anyám, mit gondol most felőlem?! . . . — aggódik Laci.

De a rendőrség a késő éjjeli órákban nem engedheti utjára a félkegyelmű gyermeket, aki most is alig tud a lábán állni. — Reggelig őrizet alá vették. Az apja azonban még mindig holtrészegen fekszik a rendőrség börtönében. (gy. zs.)

EGYESÜLET.

— A homokkerti rei. Olvasó egyet választmányi ülése. A homokkerti olvasókör október hó 9-én választmányi ülést tartott, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg.

A jegyzőkönyv felolvasása után Siskovits Kálmán pénztárnok terjesztetett elő pénztári jelentését, melyet udomásul vettek. A könyv tárbizottság nevében Kozma Lajos választmányi tag terjesztett elő terjedelmes és szépen megkonstruált jelentést, melyet elfogadtak. Uj tagokul jelentkeztek: Vald Lipót, Kenyeres János, Mosavatz István, Magos János, Gránics József. Felvették. Végül köszönet és bizalmat szavaztak azon egyleti tagnak, ki minden alkalmat megragad, hogy az egylet ügyeit előmozdítsa és ezt az egyleti helviségben több ízben kifejezésre juttassa.

LEGUJABB

LEGUJABB TÁVIRATOK.

Bécs, október 10.

Lukács László ma délután 5 óraker ma-gához hívatta a delegátusokat s ott bizalmas értekezleten a következőket mondta:

— Minden jel arra mutat, hogy a legközelebb a monarchiának is bele kell avatkozni a Balkáni akcióba tetteleg is. Legközelebb Bulgária is megizeni a háborút s ekkor következik be a pillanat, amikor nekünk is részt kell venni a balkáni műveletekben. De hogy ezt sikerrel teheszük, erőseknek kell lenniünk és minden szükséges erőt meg kell adni a hadseregnek, amit ennek biztonsága megkövetel.

A nyilatkozat óriási konsternációt keltett ugy a delegátusok, mint a sajtó körében.

Szófia, október 10.

Gessov kijelentette ma, hogy Bulgária nem veheti komolyan a nagyhatalmak közbelépését. És különben is most már Montegrót nem hagyhatják cserben.

Pétervár, október 10.

A Novoje Vremja írja, hogy Ausztria-Magyarország négy hadtestet mozgósított és Oroszország 2800 vasuti kocsit tart készen, amelyen 80 kozák ezredet tud egyszerre a határra szállítani.

Konstantinápoly, október 10.

A görög követ érzékeny bucsut vett ma a diplomata testülettől és mindent elkészített azonnali elutazására.

Színház

HETI MŰSOR:

PÉNTEKEN: *Csitri*, vigiáték. (B bérlet.)

SZOMBATON: *Trenck báró*, operett. — Udonság. (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Asszonyfaló*, operett.

Mérsékelt helyárrakkal. (Bérletszünet.)

VASÁRNAP: Este *Trenck báró*, operett. — (Kisbérlet.)

Trenck báró jelmezes főpróbáira több oldalról lettünk felszólítva hogy bemeneti engedélyt bocsássunk rendelkezésükre. több technikai akadályon kívül tüzendőri szempontból sem állhat rendelkezésre az igazgatóság, meg a legilletékesebb ténvezők részére sem. Az előadás iránt mely egyike lesz az évad legkedveltebb operettiének — általános érdeklődés mutatkozik.

Csitri. Holnap pénteken kerül színre a közönség nagy érdeklődése mellett. Tekintve hogy a vigiátéki személynzet teljes gárdája vesz benne részt, foggal reméltük, hogy magas művészi színvonalon álló előadást fogunk élvezni. A főbb szerepeket Wirth Sárka, Kiss Mariska, H. Serfői Etel, Uti Gizella, M. Tordai Erzs, Csanádi Irma, Zilahy Gyula, Laithav Károly, Bérczi Ernő, Kemény Lajos, Máthé Gyula, L. Farkas Pál, Szabó Gyula és Pethő Pál játsszák.

A Limonádé ezredes-ből ma kezdődtek meg a szinpad próbák. Legnagyobb munkát ad Perczel Carolának, ki a legmodernebb táncokat tanítja be. Különös tetszésben fog részesülni a közönség előtt még ismeretlen medve tánc.

Vasárnap délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal az „Aranvlakadalom” kerül színre.

A BALKÁNI DIPLOMATÁK

A párisi Figaró közli, hogy az egyik balkáni diplomatának elfogyott az aprópénze.

(Stenciszláv nagykövet már két napja nem kapott semmi felvilágosítást országából. Igen türelmetlen, szeretne kérdést intézni a kormányhoz, hogy viselkedjék az európai egyensulylyal szemben. Csenget.)

Szolga: (Be.) Parancsolsz, Goszpodárkám.

Nagykövet: Parancsolok szeretett karaszakám.

Szolga: Mit parancsolsz goszpodárkám.

Nagykövet: (Kérem.) Egy frankocskát karaszakám, lelkem!

Szolga: (Kifordítja mind a két zsebét.) Sajnálak goszpodárkám. A haza már az utolsó frankocskát is kipumpolta. Pedig már lennének némi követeléseim nem csak nekem, de a feleségemnek is. Három éve mos vasal rád és országunkra hitelbe, goszpodárkám.

Nagykövet: Pedig karaszakám már csak benned van reményem. Mert az összes nagykövek futnak előlem, ha az ablakból megpillantanak. S a frakkom is az orosz nagy követ inasától kölcsönöztem a mai elnöki ebédre. De hát én szivesen szenvedek a házáért.

Szolga: (Sóhaj.) Én is. Már tizedik esztendeje.

Nagykövet: (Mellé ül, megsimogatja a kezét, arcát s ráhajítja a fejét a mellére.) Bizony, meg is érdemelnék már egy kis nyugalmat. Legutolsó táviratomban...

Szolga: Mely a feleségem alsó szoknyájából került ki...

Nagykövet: ... meg is táviratoztam ezt a fejedelemnek. Aki megígérte, hogy segít rajtunk. Csak most néhány napig legyünk türellemmel, amíg végez a törökkel. Egy kis hadikincs, egy kis láng, egy kis kitüntetés nem fog elmaradni. Megkapom a miniszterséget...

Szolga: Tíz évi fizetésemet.

Nagykövet: Költségeimet...

Szolga: (Álmodozva:) Kölcsöneimet.

Nagykövet (Hizelegve): És a kamatait...

Szolga (Gyermekes örömmel): Goszpodin, ne tégy örültté!

Nagykövet (Felhasználva az alkalmat, benyul a mellényébe, ahol tudja, pénz szokott lenni): Milliomossá teszek. (Kivesz egy két frankost a zsebéből.) Csak még ezt

a két frankost kölcsönözd szegény hazámnak.

Szolga (Könyvek között): Legyen Goszpodin, én tudom nem mondok nemet, ha a hazámról van szó. De remélem, most már a haza sem fog nemet mondani, ha rólam lesz szó.

Nagykövet (A két frankot zsebre-vágva, Diplomátikus mosolylyal): Pártfogdosom a kérésedet fiam. Most egyelőre hozz egy kocsit. A Sampsz Elizébe hajtatok.

Szolga: Talán gyalog mennél uram?

Nagykövet: Csokáj?! Csak nem alázom meg a hazámat Európa előtt!

Szolga: (Mélyen meghajolva el.)

Nagykövet (A tükör előtt magára ölti az orosz nagykövet inasának a frakkját): Mintha rám szabták volna! (Egy eldobott se-lyem rózsát simitgat ki és a gomblyukába tüzi) Pompásan fest! (Egy ódivatu kiakktot vesz elő). Most pedig következék el életem legzseniálisabb diplomáciai sikere: Megpumpolom a török nagykövetet.

Szolga (Bejön, előkelő pózzal): A kocsit előállott.

Conferecier.

HIREK

— **A hadügyi póthitel.** Bécsből táviratoz-zák: Az új hadügyi hitel összege 205 millió korona, melyből 26 a tengerészeté.

— **A tiszáninneri református egyházkerület közgyűlése.** A nyolc egyházmegevből álló kiterjedt tiszáninneri református egyház kerület ma délelőtt kezdte meg őszi közgyűlést Sárospatakon a négyesvázi esztendő történelmi nevezetességű ősi kollégium hatalmas dísztermében. A közgyűlés, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul, délelőtt és délután tanácskozik, hogy a döntés alá kerülő ügyeket két nap alatt elvégezhesse. A tanácskozást Feies István püspök és Dókus Ernő cs. és kir. kamarás, főgondnok vezeti. Jelen vannak: Metzner Béla főrend, Vav Elemér báró alsóborsodi, Ragálvi Béla felsőborsodi egyházmegevei gondnokok, dr. Tüdös István, Radácsi György, Pukv Endre és az egyházkerület vezető férfiai és alkotói teljes számban. A közgyűlést Feies István püspök költői mélységű imáia vezette be, amelyben igen szépen emlékezett meg a sárospataki főiskola multiáról és iövdiéről. A napirend előtt Feies István püspök mélyen megható és megkapó szavakkal emlékezett meg Dókus Ernőnek, az egyházkerület népszerű főgondnoka feleségének elhalálzásáról, a kiváló igazi nagvasszonvról, aki a hosszas szenvedéseket példás keresztvéni türelemmel tűrte és aki mint iróni is ismeretes s e téren szintén érdemes munkát fejtett ki. Az egyházkerületi közgyűlés a remek megemlékezést egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatni rendelte. Dókus Ernő ezután megvittotta a tanácskozást s melegen üdvözölte dr. Baksav Sándor dunamelléki ref. püspököt, királvi kitüntetés és ötvenéves lelkeszi jubileuma alkalmából. Ugvancsak üdvözölte dr. Berzsenvi Jenőt, a dunántuli ev. egyházkerület új felügyelőjét. Kegvelettel szöi Debreceni Bertalan elhunyt főiskolai igazgatóról és az elhunyt Buza János főgimnáziumi tanárról zsinati képviselőről és feles könyvviróról. A közgyűlés a püspök jelentése alapján sainálattal vette tudomásul, hogy a sárospataki főgimnázium részére az államsevelvt csak nagyvon lassan folvósítják, ugv. hogy a iövő évre is lefeliebb 10.000 korona van előiránvoza. Foglalkozott a püspök a lelkeszi fizetésrendezés kérdésével is és a korpótlék alapján való megoldást nem tartia méltánvosnak.

— **Bizalom a kormánynak.** Békésvuláról jelentik: Békésvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén tárgyalta Torontál és Zemplén vármegyéket átíratát, a melveknél kapcsán nagy többséggel bizalmat szavazott a kormánynak.

— **A törzstisztelők információs tanfolyama.** Bécsből táviratozzák: A király legfelsőbb elhatározásával jóváhagyta a csapatonál szolgáló századosok (kapitánok) részére szervezett információs tanfolyamok felállítását. A tanfolyamra behívják a gyalogság, a vadászrezdek, a lovasság és a tüzérség, valamint a műszaki és forgalmi csapatok századosait, illetve kapitánjait, akik az őrnagvi rangba való előléptetésre általánosságban alkalmasak és a csapatparancsnokságra való gyakorlati alkalmasságukat már kimutatták. A behívások az 1912. május 1-i rangnál kezdődnek. Ennél rangidősebb századosok, illetve kapitánok a behívásból kizárta. Az első tanfolyam 1913. február közepén kezd meg működését.

— **Halálozás.** Özv. Bánóczv Alajosné, volt kéményseprő özvegye, a tegnapi nap folyamán hosszas szenvedés után elhalálozott. Temetése délután 3 órakor lesz a külső vásártéri gyászháztól.

— **Elvitték a debreceni önkéntes iskolát.** Az ellen, ami ellen tavaly föliratokkal és közbenjárással küzdött és védekezett Debrecen városa, az idén bekövetkezett. Az önkéntes iskolát elvitték Debrecenből és pedig Fehértemplomra, ahová már az önkéntesek legnagyobb része már el is utazott. Ez az intézkedés, amelyet e hó 7-én közölt az ezredparancsnokság a hadparancsnok, sulvos csapás Debrecen városára, de különösen a polgárságra és a bevonuló debreceni és debrecen vidéki fiúkra, akiknek most messze otthonuktól kell az önkéntes iskolát végeznük. Csodálatosnak látnak, hogy Debrecen város vezetősége, amikor olv nagy összeget áldoz e város polgársága katonai célokra, nem tudja megakadályozni az ilyen dolog bekövetkezését.

— **Darwin.** Ez a címe egy új, igazán népszerűen, csevegő módon megírt természettudományi folyóiratnak, amelyik okt. 1-e óta dr. Fülöp Zsigmond szerkesztésében és kiadásában jelenik meg. A célja az, hogy a kultúra haladása iránt érdeklődő magyar közönséget szórakoztatva tájékoztassa a természettudományok minden ágának haladásáról. Vannak benne nagyobb cikkek is, de a legérdekesebb és legfontosabb rész az állandó rovatok, amiknek az orvostudomány haladása, „a technika haladása”, „a mikroszkóp csodái”, „különfélék”, stb. Az olvasásához illetve megértéséhez nem kell semmiféle előismeret, minden könnyen érthetően és érdekesen van megírva s bőven illusztrálva. A kiállítása csinos, emellett olcsó. Két hetenként jelenik meg s egész évre csak 10 K. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest, András-ut 60).

— **A földrajzi társaság gyűlése.** A múlt hónapban tartotta meg Debrecenben a Magyar Földrajzi Társaság vándorgyűlését, amely alkalommal Debrecen városa látta vendégül az ide sereglett földrajztudósokat. A fölmerült költségekről most terjesztették be a számlákat, amelyeknek összegét 2920 koronát a tanács ma utalvánvonzott ki.

— **Népszerű főiskolai tanfolyam.** A népszerű főiskolai tanfolyamot létesítő társaság e hó 11-én pénteken délután 5 órakor tartja meg folytatódó alakuló gyűlését a főiskola kistanácsstermében.

— **Agvonlított egy plébánost.** Nyitrairól táviratozzák: Vida János nyitraegerszegi plébános az egész faluval rossz viszonyban élt. Rágalmazásai, becsületsértései miatt állandóan a írásbírókakkal, törvényszékekkel, közigazgatási bizottsággal volt baia. Legutóbb megverette Pócs Antal kántortartó feleségét, majd pedig a kántortartót, aki a konosra akart menni, sértő mozdulatokkal elkergette. Az elkeseredett Pócs erre revolvért rántott és a plébánost agvonlította.

— **Ui Balkán-térkép.** A balkáni események szemmel tartására nagyon alkalmas a Frevtag G. „A Balkán-félsziget térképe, melynek uionnan átdolgozott 1912. kiadása 1:1.250.000 nagvságban most jelent meg s 1 korona 20 fillér postai bekiüldése fejében bármely könyvkereskedés után vagy pedig a kiadóhivatal: G. Frevtag és Berndt, Wien VII. Sshottenfeldg. 62, megszerezhető. Ez a térkép a Dunától délre eső területet Athénon tulig, Kis-Ázsia egy részét az Aegaei tenger szigetcsoportjával, a Dardanellákat, Konstantinápolyt stb. öleli fel. Kréta szigetét a melléktérképen hasonló nagvságban ábrázolja. A nagyon sok helységnev megkönnyíti a várható események könnyű követését.

— **A régi haragosok.** Kiss Gyula 22 éves és idős Kádár János 62 éves hosszupálvi lakosok már régebbi időtől fogva haragosai egymásnak. Folyó hó 6-án ismét össze találkoztak az utcán, ahol Kiss Gyulából kitört a rég visszafóított indulat. A nála lévő vaslapáttal fején vágta az öreget, majd mikor az megszaladt, utána iramodott. Az erősen szorongatott öreg ember Pincési Adolf házába menekült, ahol magára zárta az ajtót. De üldözője a kerítésen átmászott, majd a folyosó ablakabláit beverte és utána ment a lakásba is. Itt fotogatni kezdte, úgy, hogy Krausz Albert és Grünbaum Gábor csak nehezen tudták a dühöngő ember kezéből kiszabadítani. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy régi haragból kifolyólag támadta meg Kádár Jánost, aki 3-4 héten belül gyógvuló sérüléseket szenvedett.

— **Világhírű „Ita” és „Borsalino” kalapok Frank Testvéreknél.** Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

— **Részvényvuzás.** A homokkerti ref. olvasó egyület „Otthona” iavára kibocsátott részvények kisorsolása f. évben megtörtént és a következő részvényszámok huzattak ki: 445 — 583 — 566 — 54 — 669 — 757 — 14 — 820 — 55 — 875 — 446 — 489 — 302 — 248 — 112 — 906 — 842 — 944 — 83 — 458 — 890 — 345 — 668 — 806 — 587 — 962 — 44 — 878 — 176 713 — 212 — 203 — 716 — 125 588 — 103 — 3 — 852. Felkéretnek azok a részvénytulajdonosok, akiknek részvényeik kihuzattak, hogy ezeknek beváltása végett október 15-ikétől kezdve Siskovits Kálmán pénztárosnál (Verbóczy-utca 8. szám) jelentkezni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Valódi „Pichler” gráci lóden-kalapok Frank Testvéreknél.** Piac- és Szent-Anna-u.

— **Halálozások.** A debreceni állami anva-könyvi hivatalnál a mai nap folyamán a következő halálozások jelentek be: Borsos Imre ref. 21 éves, Csikos Szuzsanna ref. 51 éves, Kerekes József ref. 13 nados, Márton Jánosné Szabó Sára ref. 42 éves, Holló András r. kath. 20 éves, Gottlieb Miksa izr. 1 hónapos.

— **A Nemzeti kávéházban elsőrendű női zenekar hangversenyez.** Belépti díj nincs. Tisztelettel Rosner A. kávé.

— **Kemény- és ruha-kalap különlegességek.** már 4 koronától feliebb. Frank Testvéreknél, Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

— **Póruhárt kötekedő.** Sátoraljai helyről jelentik: Kiscigádon Tóth József parasztlégnvt mindenki ismerte kötekedő természetéről. Tegnep este egy mellette gvanutlanul elhaladó társába kötött bele minden ok nélkül. Nekiámadt a légnvnek és arcába szurta a kését. A légnv kiáltozására előlöttek társai és rokonai, akik úgy helybenhagyták Tóth Józsefet, hogy az most élet-halál között lebeg. Életbenmaradásához kevés a remény.

A csecsemőknél előforduló angolkór hatása alatt, különösen ha a táplálkozás nem természetes, nagyon elmarad a karok és végtagok fejlődése arányban a nagy fejvel. A „KUFÉKE”-vel és tehéntejjel való táplálkozással a bajnak elejét lehet venni, miután a „KUFÉKE” a csontképződést és az izomhus fejlődését nagyban befolyásolja.

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

11 968 : TELEFON: 968 11

HUNYADY-UTCA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédlők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem teveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szmirna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállításában bocsátja forgalomba.

NYILTÉR. *)

Értesitem a hölgyközönséget, hogy üzletemet ifj. Molnár Lukácsnak a »Kékfestett kirakat« tulajdonosának eladtam s az eddigi bizalmukkal sziveskedjenek őt szerencseltetni. Az árak egy részét, u. m.: rövid-árak, cs pkék, szalagok, barchetek, szövetek, ingek, pipereárak, diszek, kretonok, zephrek, mosóárak mind ifj. Molnár Lukács üzletében, Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben található. Az eddigi bizalmat a vevőközönségnek köszönöm s kérem ifj. Molnár Lukácsot bizalmukkal megtisztelni.

Zavatzky Leó.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitel	808 50
Osztrák hitel	624 50
4 százalékos koronajáradék	84 50
Államvasút	710 —
Hitelbank	434 —
Rimamurányi	729 —
Salgótarjáni	780 —
Közúti vasút	687 —

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4¹⁵/₁₆ 0/0, Berlin 4 0/0 London 3¹⁵/₁₆ 0/0.

Budapesti gabonátözsde.

Szár S. (Strasser és König) depr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11 65
áprílisa	12 16
Rész októberre	10 60
Zab októberre	10 58
Tengeri 1913. év júli	12 26
augusztusra	11 61
Tengeri szept.	—
Tengeri májusra	8 81

Készárú 5-tel magasabb.

Mértékügyi panaszok. A mértéktörvényvel kapcsolatban a kereskedő és iparos érdekeltségre igen számos kellemetlenség és anyagi hátrány is hárult. A törvény életbelépése óta elmult három és fél év alatt az érdekeltség a panaszok egész sorát hangoztatta, melveket csak részben sikerült orvosolnani. Most a kereskedelemügyi miniszter ankétot tartott, melven az érdekeltséget kívánta meghallgatni. A debreceni kereskedelmi és iparkamara nevében dr. Rác Lajos titkárhelyettes vett részt a miniszteri ankéton, ahol az ipari-kereskedelmi érdekeltség összes mértékügyi panaszait részletesen feltárták s azok orvoslása iránt megnyugtató ígérteket nverték.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegvlet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Harrach Ottó, Budapest. Podmaniczky-utca 1. sz. Löwy Katalin Szevic. Krón József fia (Andor) Kisvárdá. Roth Sándor, Kisvárdá. Gullay Lajos Szenté Schwarzh Ignác Nagyvárád és Sarkovszky Lajos Pozsony.

Kiepirilból

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választékos címet adni.

Állást kapok

AZ OKTÓBRI MENETREND Debreczenből kiindulva bárhova 20 fillérért minden dohánvtözdében és lapunk kiadóhivatalában kapható.

Kerestetik nős gyermektelen urasági inas. kinek felesége jó főző. Jelentkezés jó bizonyítványokkal Szentanna-u. 16. sz.

Intelligens kereskedősegéd. ki a kirakatok rendezésében jártas. azonnali belépésre kerestetik. Ugy szintén pénztárnoknő csakis jó írással és jó számadással bíró azonnal felvétetik. Jelentkezhetni 12 órakor a Linóleum-üzletben.

Tizenötdiákra keresek egy bejáró takarítónt. Jelentkezzenek Piac-utca 77. sz. alatt, 1. emelet, 6. alatt.

Egy minden es cseléd urházhoz 15-ikére felvétetik. Cim a kiadóban.

Lakás

AZ OKTÓBRI MENETREND Debreczenből kiindulva bárhova 20 fillérért minden dohánvtözdében és lapunk kiadóhivatalában kapható.

Butorozott szoba külön beárrattal (utcai) Fémipariskola közelében. Külsővásártér 16. kiadó.

Kényelmes uri lakás 3 évre előnyös feltételek mellett november 1-től kiadó. Értekezhetni a Linóleum-üzletben.

Különféle

VALÓDI prágai sonka, hideg felvágottak, ementáli és csemege sajtok naponta friss vágásban kaphatók Deutsch Lajos főüzletében Piac-utca 38, és a fióküzletben Piac-utca 72.

30 éve fennálló üzletben legujabb férfi ingek, kötött kabátok, téli sapkák, vadász lábszárvedők alkalmi áron Schwarz M. L.-nél Piac-u. 52.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközölködjön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végezt heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Újdonságok, kötött női sapkák, kabátok, lélekmelegítők, gyermek plüss felöltők, keztük, gamaschnik nagy választékban Schwarz M. L.-nél Piac 52.

AZ OKTÓBRI MENETREND Debreczenből kiindulva bárhova 20 fillérért minden dohánvtözdében és lapunk kiadóhivatalában kapható.

Ha szándékszik pénzt takarítani, úgy olvassa el e hirdetést. Gyermekek cipők 20/25 tartós, téli bélés 2 kor. 40. Gyermekek cipők 26/28 tartós, téli bélés 3 kor. Fiu és leány cipők 29/34 tartós, téli bélés 4 kor. Fiu csizma 4 kor. 40.-től feljebb. Fiu ruha 4 kor. 40.-től feljebb. A legtartósabb férfi női cipők nagy választékban. Kalapok, sapkák és férfi divat cikkek nagyon olcsón Klein Izsó-nál, Csapó-u. 18

Állást keres

AZ OKTÓBRI MENETREND Debreczenből kiindulva bárhova 20 fillérért minden dohánvtözdében és lapunk kiadóhivatalában kapható.

Mérlegképes, perfekt magyar, német könyvelő azonnali belépésre állást keres. Bejáró könyvelést is elfogad. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér.

Házak-Telkek

AZ OKTÓBRI MENETREND Debreczenből kiindulva bárhova 20 fillérért minden dohánvtözdében és lapunk kiadóhivatalában kapható.

Debreczenben a Boldogfalvai-kerületben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való belsőség, — a Péczely-utcai 7. számú ház eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Vamospercsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsösrel eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóban.

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vénkertben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Értesítés

- 1 Barchet blouz K 1:50-től
- 1 Delain " K 2:50-től
- 1 Gyapjuszövet " K 3.-től
- 1 Csipke " K 3:40-től
- 1 Flanell pongyola K 5.-től
- 1 Gyapju plaid K 3:30-tól
- 1 Gyermekruhák K 1:50-től

Csipke, Selyem, Gáz, Marquiset, Bársány és Posztó Blouzkülönlegességek!

Bársány, Szövet és Barchet gyermekruhák óriási választékban!

Uri, női divat fehérneműk és harisnyák. Nehéz selyem férfi nyakkendők — 70 fil. től. 1 pár szarvasbőr keztük 1'96 fil.

Leánykabátokban nagy választék! Reichmann-nál.

Royal szállodával szemben. Piac-utca 85. szám.

Tiszta agyagból készült szép piros cserép, fali téglák és legszebb nyorsfalazati és kémény-téglák csak a Karczagi agyagiparnál Karczagon szerozhető be.

Telefon 945. Telefon 945.

Tüzifa, szén, mész, cserép, cement, téglák és mindenemü építkezési anyagok legolcsóbb beszerzési forrása Szügyi Sándornál Bánffy-u. 6. „Kungária“-malom mellett.

Magyar államvasutak menetrendje

1912. október hó 1-től Debreczenből indul:

Budapest felé személyvonat	—	d. u.	12 ó. 12 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	—	d. u.	4 ó. 45 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	—	reggel	8 ó. 57 p.
Csak P.-Ladány	—	—	reggel 5 ó. 12 p.
Csak P.-Ladányig	—	d. e.	11 ó. 08 p.
Budapest-Nagyvárad felé	—	d. u.	3 ó. 45 p.
Budapest felé	—	éjjel	1 ó. 52 p.
Budapest-Nagyvárad felé	—	este	10 ó. 55 p.
P.-Ladány—Arad felé	—	este	9 ó. 00 p.
M.-Sziget—Körösmező felé	—	éjjel	2 ó. 54 p.
Csak Szatmárig	—	—	reggel 5 ó. 16 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	—	d. u.	3 ó. 57 p.
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	—	d. u.	7 ó. 15 p.
M.-Szigetig	—	—	este 10 ó. 51 p.
Szatmár M.-Sziget f. (gyorsv.)	—	d. u.	12 ó. 14 p.
Szerencs—Kassa sz. v.	—	—	reggel 5 ó. 14 p.
Miskolc—Kassa felé	—	—	reggel 8 ó. 51 p.
Nyiregyháza - Szerencs	—	délben	12 ó. 38 p.
Miskolc—Kassa felé	—	—	este 7 ó. 30 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely-Kassa f.	—	d. u.	4 ó. 28 p.
Nyiregyháza	—	—	este 10 ó. 42 p.
	m. á. vasutól	reggel	5 ó. 30 p.
	m. á. vasutól	d. e.	8 ó. 13 p.
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e.	10 ó. 40 p.
B.-Sz.-Mihály felé	m. á. vasutól	délben	12 ó. 22 p.
	máv. vasutól	d. u.	2 ó. 25 p.
	m. á. vasutól	d. u.	4 ó. 35 p.
	m. á. vasutól	este	7 ó. 10 p.
F.-Abony felé m. á. vasutól	—	—	reggel 5 ó. 20 p.
Tiszapolgár, Tiszafüred, Füzesabony d. e.	—	—	11 ó. 58 p.
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	—	—	d. u. 5 ó. 03 p.
Derecske—N.-Léta felé	—	—	reggel 8 ó. 50 p.
Derecske—N.-Léta felé	—	—	d. u. 7 ó. 05 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	—	délben	11 ó. 50 p.
Budapest Nagyvárad felől sz. v.	—	d. u.	3 ó. 37 p.
	gy. v.	este	6 ó. 55 p.
P.-Ladányból sz. v.	—	d. u.	2 ó. 51 p.
Püspökladány	—	—	reggel 7 ó. 46 p.
	—	délelőtt	9 ó. 36 p.
Budapestről sz. v.	—	—	este 9 ó. 42 p.
Budapestről sz. v.	—	—	éjjel 2 ó. 31 p.
M.-Sziget felől sz. v.	—	—	reggel 6 ó. 59 p.
	sz. v.	—	éjjel 10 ó. 08 p.
Nagyvárad—Püspökladány	—	—	reggel 4 ó. 58 p.
M.-Sziget felől	—	—	éjjel 1 ó. 29 p.
	gy. v.	—	reggel 8 ó. 45 p.
Királyháza felől sz. v.	—	—	déli 11 ó. 40 p.
Királyháza	—	—	reggel 6 ó. 59 p.
Körösmezőről gy. v.	—	—	d. u. 4 ó. 23 p.
	—	—	este 10 ó. 08 p.
Szatmárról gy. v.	—	—	d. e. 8 ó. 45 p.
Szatmárról sz. v.	—	—	este 6 ó. 32 p.
Nyiregyházáról sz. v.	—	—	reggel 6 ó. 34 p.
Kassa felől sz. v.	—	—	reggel 8 ó. 05 p.
Szerencs felől sz. v.	—	—	déli 11 ó. 22 p.
Kassa felől sz. v.	—	—	d. u. 3 ó. 32 p.
Kassa felől sz. v.	—	—	este 8 ó. 28 p.
Szerencs felől sz. v.	—	—	este 10 ó. 24 p.
	máv. vasúthoz	d. e.	7 ó. 16 p.
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasúthoz	d. e.	11 ó. 41 p.
H.-Böszörmény felől	máv. vasúthoz	este	6 ó. 28 p.
	máv. vasúthoz	d. u.	2 ó. 13 p.
	máv. vasúthoz	d. u.	3 ó. 40 p.
Derecske—Nagy-Léta felől	—	—	d. u. 1 ó. 25 p.
	—	—	este 6 ó. 35 p.
Derecske—Nagy-Léta felől	—	—	reggel 7 ó. 30 p.
	—	—	reggel 6 ó. 25 p.

BUTOR!
Telefon 377. és 484. sz.
Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menasszonyi kelengyék óriási választékban.
Varga József
Debreczen, Piac-utca 44. szám az udvarban.

MEGHIVÓ

A Stern József és Testvére kefegyár részvénytársaság

1912. évi október 22-én délután fél
3 órakor a gyártelep irodájában (Vén-
kert) tartandó

VI-ik évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1911-12. év mérlegének megállapítása, az évi nyereség felosztása.
4. Határozathozatal az igazgatóságának és felügyelő-bizottságának adandó felmentvény tárgyában.
5. Asorrend szerinti kilépés folytán megüresedett három igazgatósági tag helyének betöltése.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Jegyzet. A közgyűlésen csak a on részvényesek bírnak szavazati joggal, akik részvényeiket a társaság pénztáránál, vagy az Alföldi Tak rékpénztár debreczeni pénztáraznál a közgyűlés előtt 4 nappal letétbe helyezték. (Alapszabály 12. §)

A mérleg és eredmény szám'a a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a részvénytársasági gyártelep irodájában a részvényesek rendelkezésére állanak.

Debreczen városától 20 percnnyire
o a szoboszlói csinált ut mentén o

310 hold szántó 34 köblös dohány engedéllyel azonnal haszonbérbeadó.

Értekezhetni dr. Szép Imre ügyvédnél Debreczen, Piacz-utca 61. sz. a.

Világkiállítás St. Louis 1904 „Grand Prix“

Tisztítsd csak

Globe

Fém-tisztítókivonattal

a világ legjobb fém-tisztítószeré

Jobban tisztít, mint az összes többi fém-tisztító szerék!

Donogán és Somossy
Debreczen, Kistemplombazár.

**Megérkeztek az
ősz i idény ujdonságai:**

Női ruhakelmék, selymek,
bársonyok, francia flanellek,
o mosó velezek. o

!! Óriási választékban !!

Mindenütt izzófény! (Pótolja a szénigázt és a villamos világítást.)
Mindenütt káprázató fényes világosság!

Petroleum-izzófény-égő
„ARGUS“

Modell 1911.

Aranyérmek: Paris, London.
Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az összes követelményeknek megfelel. Ez a leg-tökéletesebb és egyetlenegy más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, szagtalan, olyan világos, mint a legszesz, egy liter 15-18 óráig ég.

Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. Mindenütt alkalmazható, csak a mendence csavarnyílásának átmérője közlendő.

Ára hálival és lámpaüveggel 750 korona.
Pót-izzótest 50 f. Pót-lámpaüveg 40 f.
Az összes rendszerű izzótestek saját gyártása. Árjegyzéket világítási cikkekéről, petroleum-kályhákáról és újdonságokról ingyen és bérmentve. Fizetőképes képviselők és kereskedők kerestelnek.

GASLÜHLICHT-INDUSTRIE. Hauptdepot: Josef Hirsch
Wien, VIII., Kochgasse 3.

Iskola öltönyök

legolcsóbban és legnagyobb választékban

Grünfeld Adolf és Társa

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházában kaphatók.

Debreczen,
Kistemplom mellett.

Friedmann Sámuel
bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

RUHA- és KELMEFESTÉS

KOZHIRRE TESSZÜK,

hogy külföldi mosómestert szerződtettünk, miáltal módunkban van nagybecsű megbízóinknak olyan gallért, kézelőt és fehéreneműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást úgy szépségben, mint tartósságban messze túlszárnyal.

HRABÉCZY ELSŐ DEBRECZENI GOZMOSÓ VEGYTISZTÍTÓ ÉS RUHAFESTO R. T.

Gar és főüzlet: SZÉCHÉNYI-UTCA 42. SZ. Telefon 323.
Fiókházak: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan u. 11. Telefon 578. Miklósi-u. 1. Telefon 1148. szám.
Felvételi telep: Gútek Ede urúdívat áruháza. Telefon 602.

Vegytisztítás!

Szónyegporolás!

! FERTŐTLENITETT ÁGYTOLLTISZTÍTÁS !

Telefonszám 632.

Alapították 1893-ban.

Telefonszám 632

Halmágyi Sámuel fő- és fiókházába Debreczen, Piacz-utca megérkeztek

ősz i és téli idényre alkalmas leány és női felöltők,
costümök, ruhák, blouzok, pongyolák, jouponok.
Intézeti leány felöltők és costümök
nagy választékban.

Olcsó árak.

Külön mértékosztály.

Előzékeny kiszolgálás

Simonffy-
utca 55.

Ruhafestő.

Széchenyi-
utca 6.

GOZMOSÓ

Wacha Róbert
Debreczen.

Telefon 840. Telefon 840.
Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe:
Simonffy-u. 55. sz. intézendők.

Ágytoll-
tisztító.

Varga-
utca 35.

Vegyi-tisztító.

Verbóczy-
utca 14.